

Spelarit 3-2010

Helsingin pitäjän tanhujat ja spelarit ry

Tämän syksyn alku oli erilainen. Lasten ja nuorten ensimmäisissä harjoituksissa istuskelin lavan reunalla jalkojani heilutellen ja katseilin paljon muistoja mielessäni piirin pyörimistä. Olin antanut avaimet Tuijan ja Minnan osaaviin käsiin. Ohjaus kaikkine iloineen, esiintymisien järjestelyineen, ketjujen miettimisineen ja matkojen suunnitteluineen siirtyi uusille vastuunkantajille. Kaikkea hyvää tuleviin vuosiin, intoa ja iloa suomalaisen kansanperinteen eteenpäin viemiseen, uskoa ja uskallusta uusiin haasteisiin ja voimia ohjaustyöhönne.

Aloitin lasten ohjaamisen 25 vuotta sitten Laakson Sirpan ja Lankisen Matin osaavassa opastuksessa. Kävin kursseja, luin alan kirjallisuutta, suoritin tanhumerkkejä, opiskelin kansantanssinopettajaksi ja opin muilta ohjaajilta Lyytikäisen Hilkalta, Ulla ja Hilding Haaparinteeltä. Vuosien mittaan kokemusta karttui ja jokaviikkoisista harjoituksista tuli tärkeä ja paljon antava osa arkeani. Matti on ollut mukana kantavana voimana ja suurena apuna seuran perustamisesta, vuodesta 1982 asti. Silloin 311:sta jäsenestä alle 16-vuotiaita oli 222 kansantanssin harrastajaa. Aloittaessani ohjaamisen vuonna 1985, mukana oli 148 lasta useissa ryhmissä eri puolilla Vantaata.

Koko Suomessa kansantanssijoiden määrä pienenee vuosi vuodelta. Omassa seurassamme aloittaa tänä syksynä kaksi lasten ryhmää, joihin kaivataan paljon lisää eri-ikäisiä kansantanssin harrastajia. SIIS LISÄÄ TANSSIJOITA.

Jos koulussasi, päiväkodissasi, naapurissasi tai sukulaisissasi on tanssimisesta innostuneita lapsia, kerro heille mahdollisuudesta oppia kansantanssia. Hintakaan ei ole esteenä, harrastus maksaa vain 20 euroa/vuosi. Suunnitteilla on paljon mukavaa, mm. nuorille ensi kesänä matka yhteispohjoismaiseen tanssitapahtumaan Barnlekiin Tanskaan.

Tervetuloa taas mukaan syksyn harjoituksiin, nuoret ja vanhat, lapset ja aikuiset, pelimannit ja tanssijat!

Riitta Kangas

SYYSKOKOUS 29.11.2010

Helsingin pitäjän tanhuujat ja spelarit ry:n syyskokous pidetään **maanantaina 29.11. klo 18.00 Päkaksen** torpassa, Vanha Kuninkaalantie 2, 01300 Vantaa. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Tervetuloa kokoukseen!

Tanssien seuraavalle vuosikymmenelle

Suomalaisen Kansantanssin Ystävät (SKY), jonka päämääränä on perinnekulttuurin vaaliminen, sen tunnetuksi tekeminen ja tallentaminen, täyttää ensi vuonna 110 vuotta. Vuonna 1965 valittiin tämän keskusjärjestömme puheenjohtajaksi Kari Bergholm, joka työllään ja esimerkillään vei kansanperinteemme tunnettavuutta maailmanlaajuisesti myös yli rajojen ja kulttuurien. Kari Bergholmin työ kansanperinteen parissa jatkuu edelleenkin ohjaajana, tanssijana ja perinteisen kansantanssin puolestapuhujana.

Elokuussa onnittelimme jo hieman kumaraista, mutta elämänmyönteistä ja virkeää SKY:n kunniapuheenjohtajaa hänen 80-vuotissyntymäpäivänsä merkeissä Seurasaaren Tomtebon lavalla kauniissa auringonpaisteessa.

Neljä pelimannia soitti ja kansallispukuinen juhlakansa tanssi. Aluksi KB johdatti meidät poloneesiin. Seuraavien kolmen tunnin aikana ehdimme käydä läpi KB:n valitsemat 30 tanhua, jotkut montakin kertaa. Kerroin tanssien nimiä ja huutelin välillä vuoroja. Tanssit sujuivat sutjakkaasti ja riemumielin. Joka toisen kappaleen jälkeen vaihdettiin paria, joten tutuiksi tultiin. KB tanssi kaikki tanssit, siis joka ikisen!

Tilaisuus oli KB:n toiveiden mukainen yhteinen juhlahetki, lämminhenkinen ja tanssillinen. Siitä jäi hyvä mieli meille kaikille.

Kansantanssilegenda evästi meitä vielä lopuksi sanomalla, että ihminen ei lopeta tanssimista tultuaan vanhaksi, mutta tulee vanhaksi lopetettuaan tanssimisen.

Riitta Kangas

Kari Bergholm pyörittää Riittaa Hollolan polkassa.

Kuva
Matti Lankinen

130000 askelta Islannin tuliperällä: ISLEIK 2010

Meitä osallistui 16 tanssijaa Helsingin pitäjän tanhuujista ja spelareista sekä Vantaan kansanperinteen ystävistä Isleikiin Islannissa kesällä 2010. Lisäksi suomalaisedustustoa täydensi kahdeksan hengen porukka Nummi-Pusulasta.

Esiintymisiä ja muuta tanssimista

Jo toisena päivänä kävimme esiintymässä kaupungin keskustassa pienoisessa tihkusateessa. Ensimmäisen esiintymisemme paikaksi oli – yleisöä päätellen - valikoitunut paikallisten puistokemistien päämaja. Seuraavana päivänä tanssimme lähes helteisessä säässä kaupungin laitamalla sijainneessa ulkoilmamuseossa. Näiden lisäksi esiinnyimme paikallisessa auditorion tyylisessä paikassa järjestetyissä muutamassa tilaisuudessa.

Iltaisin jatkoimme tanssimista koululla pidetyissä tanssituvissa. Näissä jokainen maa sai vuorollaan opettaa oman maansa kansantansseja. Suomalaisille omaa haastetta toi se, että kunkin maan edustaja puhui yleensä omaa kieltään ja tulkkausta ei ollut. Mutta kyllä meiltä Fär-saarten tanssi jo sujuu mukavasti, ihan sanallisesti opittuna. Eikös se ollut kaksi vasemmalle ja yksi oikealle.

Grönlantilaista sen sijaan pitää vielä harjoitella. He näyttivät tanssin, jossa oli monta vuoroa ja sitten vain tekemään neliöitä ja tanssimaan. Saimme neliöömme yhden grönlantilaisparin. Norjalainen naispari päätti jakaa tämän grönlantilaisen sekaparin kahtia niin, että heistä kumpikin meni tanssimaan naisen paikalle, grönlantilaisten ollessa miehen paikalla. Muuten hieno idea, mutta grönlantilaistyttö ei ollut koskaan tanssinut miehen paikalla, johon hänet nyt laitettiin. Tanssin puolesta välissä tajusimme, miksi menimme koko ajan sekaisin: kättelyssä tämä tyttö lähti tietenkin tyttöjen suuntaan! No, hauskaahan meillä oli silti, vaikka se tanssi meni kyllä ihan plörinäksi.

Koko porukan suosikiksi viikon aikana pääsi ruotsalaiskaksikon opettama sottiisi Vilda Matilda. Porukka ihan villiintyi Matildan tahdissa ja loppuviihokolla tämä kappale piti soittaa aina kaksi kertaa peräkkäin. Muuten kaikki äityivät huutamaan: En gång till! Aah, Vilda Matilda...

Retkiä, maisemia

Päivisin retkeilimme pitkin Islantia. Näimme vanhan parlamenttipaikan, upean geisirin, vapaana virtaavan mahtavan vesiputouksen, tulivuoria ja jäätiköitä. Eyjafjallajökull oli jättänyt jälkensä maastoon. Jäätikkö oli mustunut ja teitä korjattiin yhä. Tuhkaa oli tien vierillä ihan mustana. Paikalliset olivat keksineet tuhkalle monta käyttötarkoitusta. Sitä käytetään mm. sementissä ja myydään turisteille koristeellisissa pulloissa. Me tosin keräsimme sitä ihan ilmaiseksi tien viereltä.

Eräs ystäväni oli käynyt vuotta aiemmin Islannissa ja suositteli minulle kummituskävelyä. Olihan sinne päästävä. Yhtenä iltana lähdimme sitten kuuntelemaan hurjia juttuja Islannin selittämättömistä asioista. Saimme kuulla mm. nalkuttavasta kummituksesta, kuolleen miehen housuista, hukuneista seiloreista sekä pääsimme ihan itse näkemään kaikki nämä tapahtumapaikat. Saimme myös kokeilla hautaa, joka jostain syystä on koko ajan hiukan lämpimämpi kuin ympäristönsä, eikä tällä haudalla lumikaan pysy edes sitä hetkeä minkä Reykjavikissa lumi yleensä pysyy. Todella mielenkiintoinen retki, eikä liian pelottava sillä nukuin ihan hyvin seuraavana yönä.

Pulahdus kuumaan veteen kuuluu myös asiaan Islannissa. Joku uskaltautui ihan luonnontilaiseen lähteeseen. Minä nautiskelin valkoisesta vedestä Blue lagoonissa, jossa vesi on suureksi osaksi merivettä!

Illanviettoja

Toiseksi viimeisenä iltana järjestimme perinteisen suomalaisen yhteislauluillan. Juhlistimme tällä Uleniuksen Penan 80-vuotis syntymäpäiviä. Saimme käyttöömmme majoituspaikan ruokasalin, jossa meille soitteli pelimanni ja laulettiin ja tanssittiin isolla joukolla.

Viimeisen päivän vietimme tankaten kovasti airoittasoutamisen laulua (Lue: Vem kan segla?) suomen kielellä. Sanoitus ei ole yhtä looginen kuin muiden kielten versioissa, ja aina joku muisti toisen kohdan oikein, toinen toisen, mutta ei kukaan koskaan kokonaan. Kyllä sitä harjoiteltiin tuskastumiseen asti, kunnes päätimme pitää laulun hetkellä sanat reilusti esillä. Päätösjuhlassa eri maat esittivät järjestäjille omat kiitoksensa tapahtumarikkaasta viikosta, suomalaiset lauloivat kiitokseksi tämän laulun molemmilla kotimaisilla.

Juuri kun alkoi ymmärtää ruotsia, norjaa, skandinaaviskaa, tanskaa... - no ei ehkä tanskaa – niin oli aika lähteä kotiin. Onneksi tarvitsee olla vain vuosi erossa pohjoismaisesta tanssiperinteestä, kun jo ensi kesänä saa lähteä Tanskaan Barnlekiin. Ja eihän Norjan Nordlekkään ole kuin kahden kesän päässä!

Reissu oli ikimuistoinen ja upeasti järjestetty, siitä kiitos Riitalle ja Matille!

Kirjoitti Minna Suokas

Thingvellir, Euroopan ja Amerikan mannerlaattojen saumakohta.

Kuva Bo Westerby

LASTENSIYU

Väritä kuva syksyisestä metsästä.

.....

SUOMEN KANSAN SANANLASKUJA

Yhdistä näiden sananlaskujen alut ja loput oikein. Tiedätkö, mitä ne tarkoittavat ? Jos et, kysypä vaikka äidiltä tai isältä !

Joka toiselle kuoppaa kaivaa	sitä pienet perässä
Ahkeruus	seppä syntyissänään
Pata kattilaa soimaa	kuin kymmenen oksalla
Mitä isot edellä	siihen itse lankeaa
Parempi pyy pivossa	kovankin onnen voittaa
Kyllä kesä kuivaa	monta nimeä
Ei kukaan ole	minkä kasteleekin
Rakkaalla lapsella on	musta kylki kummallakin

SALAINEN VIESTI

Nykyrunoutta, vai mitä ihmettä tämä on !? Ei vaan salakieltä. Ota joka sanasta ensimmäinen tavu, mikä on viesti ?

TAPUTA VATIA, TAANTUMA ILOITSEE. SONNI KUULEE SENTIN TAKAA, KALAT NAPITTAAN TÄRISTEN. NÄKY ILMAINEN TAILON NARULLA. KELMU LOMALLA KUUMENEE SIKANA.

KTNL:n lastentapahtuma: Päivä Porvoossa 22.5.

Lähdimme paloaseman pihalta klo 8. Olimme Porvoossa vähän ennen yhdeksää ja ensimmäinen paja, tanssipaja, alkoi tasan yhdeksältä. opimme paljon uusia tansseja ja leikkejä. Tanssimme myös tuttuja tansseja. Heti tanssipajan jälkeen meillä oli hiukan vapaa-aikaa ennen kuin ruokailu alkoi. Sillä ajalla osa meistä (Marja, Teija, Anna, Julia ja Olivia) menivät kävelyille. Lähistöltä me löysimme paljon voikukkia ja teimme niistä seppeleitä. Teija ja Marja ottivat kisan, kumpi pitää kauemmin seppelettä päässään. Teija voitti. Ruoaksi oli broileri-pastaa.

Seuraavaksi menimme musiikkipajoihin. Meidät jaettiin kolmeen ryhmään; lauluryhmään, viulu ja kantele -ryhmään ja kansanmusiikki-ryhmään. Lauluryhmässä laulettiin mm. afrikkalainen kansanlaulu. Kansanmusiikkiryhmässä soitettiin erilaisia soittimia kuten haitaria, mandoliinia ja kitaraa. Oli hauskaa.

Aloimme kävellä Porvoon vanhaan kaupunkiin. Siellä meillä alkoi Pikku-Elinan kierros. Se alkoi Raatihuoneentorilta. Kävelimme pienellä kadulla ja pikku-Elina kertoi kummituksista ja näimme sellaisen. Näimme myös tontun, keisarin ja Runebergin. Kierroksella pikku-Elina kertoi meille Porvoon historiasta. Pikku-Elinan kierroksen jälkeen kävimme Brunbergin karkkitehtaalla, jossa saimme ilmaisia karkkeja.

Menimme hakemaan autot ja ajoimme McDonaldsiin. Sillä matkalla alkoi ukkos-taa ja sataa. Astuessamme sisään me olimme jo aika märkiä, vaikka automme olivatkin lähellä. Tilasimme ruuat ja menimme Bolle ja Sickanille. Kun tulimme heille, olimme läpimärkiä. Söimme ateriat ja saimme jälkiruokaa. Lähdimme illanviettoon.

Kun saavuimme koululle, jossa tapahtuma järjestettiin, poloneesi oli jo alkanut. Illanvietossa tanssimme erilaisia tansseja. monen mielestä illanvietto oli päivän paras tapahtuma. Söimme iltapalaksi jogurttia, hedelmää ja karjalanpiirakoita. Tuija vei Marjan, Teija ja Jennin kotiin, ja koko matkan Marja ja Teija puhuivat ö-kieltä. Sö ölö tösö höösköö!

Päivää muistelivat Teija, Anna, Marja, Jenni, Julia ja Olivia

Lasten tansut Seura-
saarella 30.5. ML

Aikuiset Seurasaaren
Antintalon pihalla Hel-
sinki-päivänä 12.6. RK

Spelarit Espafolkissa 21.6. RK

Aikuisten esitys Seutulan elokujhilla 21.8. TL

Kuvat: RK - Riitta Kangas, TL - Tarja Laitinen, BW - Bo Westerby, VKP - Vantaan Kansanpelimannit

Pojat ja tytöt Pitäjän myllyllä 4.8.
RK

Kesäheinä 21.8. ML

Esitys museoalueella Islannissa. RK

Retkeläisiä Gollfossin putouksilla
Islannissa. BW

Uimassa Landmannalaugarin retkeilyalueen kuumassa purossa. ML

.... JA TAISTO ON PÄÄTTYNYT!

Tanhutaiston viimeinen osa käytiin osana Pispalan Sottiisia. Jäljellä tais-
tossa oli kolme joukkuetta: Isottaret Jyväskylästä, Tahdittomat Jokioisilta
ja Motora Joensuusta. Meidän suosikkimme oli alusta alkaen ollut Tah-
dittomat.

Ensin joukkueiden tuli esittää Ruotsinkatrilli. Tahdittomat esittivät kau-
niin koosteen kahdesta Ruotsinkatrillista perinteisessä neliömuodostel-
massa. Sitten oli Isottarien vuoro. Heidän esityksensä oli kuin katsaus ryh-
män harjoituksiin, lavalle tultiin tyyliin että ollaan harjoituksissa. Ryhmän
puvustus ei ollut yhtenäinen tässä esityksessä, eikä esitys näin ollut miel-
lyttävä silmälle. Motora oli jännästi tehnyt tanssistaan version, jossa tans-
sittiinkin vastakkaisrivissä. Yleisö sai hyvän näkymän koko ajan tanssin
kulkuun!

Toisena tanssina jokaisen esityksen tuli nivoutua Sottiisiin teemaan
”Aikaratas”. Isottarien esitys oli kuin suoraan 50-luvulta ja heidän esityk-
sessään liikuttiin Letkajenkan tunnelmissa. Asut olivat tällä kertaa yhtei-
näiset ja muistuttivat etäisesti lentoemojen asuja. Motoran esityksessä oli
1900-luvun alun tunnelmissa tansseissa, joihin tuli sakilaisia häiriköi-
mään tanssien kulkua. Esitys oli hyvä ja mukaansa tempaava. Tanssijat
esittivät osansa hyvin ja eläytyvästi. Tahdittomat aloittivat esityksensä
rapilla! Kyllä, rapilla, johon pian vedettiin yleisö mukaan huutamaan omia
osuuksiaan. Tämän jälkeen mentiin vuorotahtia kahden joukkueen välillä
tanssien tanhun omaisia pieniä vuoroja kuin keskusteluna. Esitys oli todell-
la mahtava ja jotain niin uutta, että tässä kohtaa yleisö villiintyi kannusta-
maan tanssijoita tuskin tuoleillaan pysyen.

Vaikea ehkä arvata, ketä me kannatimme tutuksi tullessa huutoäänestyk-
sessä. Niin paljon huusimme Tahdittomille kuin kurkusta vain ääntä lähti
– ja ehkä jopa hiukan enemmän. Ettekä ikinä arvaa, ketkä voittivat. Kyllä,
minä olen tunnettu kovasti äänestäni! Oli mukava ajella kotiin iloisissa
tunnelmissa, nauttien kauniista kesäillasta.

Tulokset:

1. Tahdittomat
2. Isottaret
3. Motora

Tanhutaiston tunnelmista kertoi Minna.

Tapahtumakalenteri

- 17.10. Salonkitanssiaiset klo 17-21 Käpylän työväentalo, Vipusentie 19, Helsinki, tahdittajana Tapani Luhtarannan yhtye. Asu: Juhlapuku tai tumma puku. Liput: 12 e
- 13.-21.11. Kaamospelit - Vantaan Kansanmusiikkiviikko, www.kaamospelit.fi
- 16.11. Pelimanniklubi, Bar Idän Tähti, Asiakkaankatu 3, klo 19- 21, Spelarit-yhtye esiintyy
- 21.11. Historiallisten tanssien kurssi Tampereella
- 29.11. **Seuran syyskokous Päkaksen torppa klo 18.00**

Lisää kansantanssi- ja -musiikitapahtumia löytyy osoitteesta www.kansanmusiikki.fi

MYYDÄÄN

Naisten Helsingin pitäjän puku, koko 40, 2 puseroa, 2 huivia.
Yhteystiedot: Hilikka Lyytikäinen, puh. 0500 506 167.

Sivujen 6-7 tehtävien vastaukset:
Salainen viesti: Tavataan ison kuusen takana tänä iltana kello kuusi

Sananlaskuja:

Ahkeruus kovankin onnen voittaa
Pata kattilaa soimaa, musta kylki kummallakin
Mitä isot edellä, sitä pienet perässä
Parempi pyy pivossa kuin kymmenen oksalla
Kyllä kesä kuivaa minkä kasteleekin
Ei kukaan ole seppä syntyissänsä
Joka toiselle kuoppaa kaivaa, siihen itse lankeaa
Rakkaalla lapsella on monta nimeä

Elospelleissä Päkaksessa 7.8. Kuva Vantaan Kansanpelimannit

Seuraava lehti ilmestyy joulukuussa. Kirjoitukset ja piirustukset ym. materiaali Tarjalle, Minnalle tai Matille **21.11.10 mennessä.**

Tarja Lahtinen, 878 6105, tarja.lahtinen@anilabsystems.com
Matti Lankinen, 0400-422 417, matti.lankinen@kansantanssinuoret.fi,
Minna Suokas, minna.suokas@kolumbus.fi

YHTEYSTIETOJA:

JOHTOKUNTA 2010:

- * Riitta Kangas, puheenjohtaja, puh. 854 7563,
050-358 6491, riitta.kangas@kolumbus.fi
- * Minna Suokas-Ikonen, puh. 050-302 8012
- * Ritva Laasanen, puh. 050-545 5020
- * Raija Hukkanen, puh. 899 174, 0400-628 096
- * Tiia Eerikänen, puh. 050-406 9593
- * Juhani Kaivosoja, puh. 040-540 4507
- * Tarja Lahtinen, puh. 040-742 3181

AIKUISRYHMIEN OHJAAJA:

- * Riitta Kangas, puh. 854 7563, 050-358 6491

LAPSIRYHMIEN OHJAAJAT:

- * Tuija Pirttikoski, puh. 040-873 6195
- * Minna Suokas-Ikonen, puh. 050-302 8012

PELIMANNIT:

- * Simo-Pekka Lindström, puh. 040-554 0799

INTERNET:

www.kansantanssinuoret.fi/spelarit

www.spelarit.net

Lehti löytyy osoitteesta: www.saunalahti.fi/~matlan/Lehti/

Kansikuva: Strokkur geysir purkautuu Islannissa
Kuva Matti Lankinen

Julkaisija: Helsingin pitäjän tanhuajat ja spelarit ry
Tiedotustoimikunta